

مراقبت های پیش از بارداری

دکتر نسرين غياثي

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام

هدف از مراقبت دوران پیش از بارداری:

❖ ارزیابی وضعیت مادر از لحاظ فیزیکی، جسمی و روحی برای باردار شدن در شرایط مطلوب و طی

روند حاملگی سالم تر

❖ کاهش مرگ و میر و عوارض بارداری در مادران و نوزادان

بنابراین مشاوره و ویزیت پیش از بارداری ، مهمترین ویزیت یک مادر است.

❖ شناسایی فاکتورهای خطر برای مادر و جنین و پیشگیری از بروز ناهنجاری و تولد جنین ناهنجار

در مشاوره قبل از بارداری به مشکلات وراثتی توجه می شود:

❖ دوران طلایی جهت پیشگیری از برخی ناهنجاری ها هفته های اول بارداری است.

❖ هفته سوم تا هشتم بارداری: ارگانوژنز (امبریوژنز، رویانی)

❖ آسیب روزهای ۲۳ تا ۲۵=آنانسفالی

❖ آسیب به جوانه های اندامی در ۵ هفته= املیا

گروه هدف برای مراقبت های پیش از بارداری شامل:

- کسانی که تمایل به بارداری دارند؛
- کسانی که آزمایش بارداری منفی دارند؛
- کسانی که برای ارزیابی عفونت های واژینال یا منتقله جنسی مراجعه کرده اند؛
- کسانی که برای مراقبت پس از سقط مراجعه می کنند؛
- کسانی که برای مراقبت پس از زایمان مراجعه می کنند.

✓ **در اولین مراجعه خانم**، پس از گرفتن شرح حال و ارائه مراقبت ها توسط ماما، معاینه توسط **پزشک** باید انجام شود.

✓ در این معاینه، پزشک ضمن انجام معاینه فیزیکی، پرونده مادر (شرح حال و ارزیابی) و نتیجه آزمایش ها و سونوگرافی (در صورت وجود) را بررسی و نتیجه ارزیابی کامل خود را در قسمت مربوط در فرم مراقبت پیش از بارداری ثبت کند.

✓ **در صورت تشخیص عارضه یا بیماری، نحوه ادامه مراقبت ها با نظر پزشک یا ماما تعیین می شود و لازم است تا زمان کنترل یا بهبود عارضه، بارداری به تعویق افتد.**

❖ مشاوره قبل از بارداری موجب بهبود پیامدهای حاملگی می شود. به عنوان مثال:

در فرد دیابتی:

کاهش کاهش زایمان زودرس، کاهش ماکروزومی، کاهش بستری نوزادان در بخش ویژه،

کاهش حملات هیپوگلیسمی، فقدان و مرگ نوزادی و IUFD

بیماری ها و شرایط تأثیرگذار بر بارداری
که نیازمند توجه در زمان پیش از بارداری هستند،
کدامند؟

بیماری ها و شرایط تأثیرگذار بر بارداری

- آسم
- بیماری قلبی
- دیابت
- بیماری کلیوی
- لوپوس
- آرتریت روماتوئید
- اختلالات روانی
- آنمی
- تالاسمی مینور
- صرع

بیماری ها و شرایط تأثیرگذار بر بارداری.....

- ابتلا به فشارخون بالا،
- سل تحت درمان،
- بیماری تیروئید،
- مصرف کنندگان الکل و دخانیات و مواد مخدر،
- ابتلا به عفونت های علامت دار واژینال،
- نمایه توده بدنی بیش از ۲۵ و کمتر از ۱۸/۵ یا اختلالات تغذیه ای،

آسم (ASTHMA)

- آسم به فرانسوی (Asthma)، برگرفته شده از واژه یونانی به معنی «آسما» یا «نفس نفس زدن» است.
- یک بیماری التهابی رایج مزمن مجاری هوایی است که ویژگی‌های آن عبارتند از علائم متغیر و عودکننده، انسداد برگشت پذیر جریان هوا و اسپاسم برونش.

نشانه‌های رایج آن عبارتند از:

- خس خس،
- سرفه
- و تنگی نفس که به سه‌گانه آسم معروف است.

آسم....

❑ تاثیر احتمالی بر بارداری:

- تشدید بیماری در یک سوم بیماری
- افزایش احتمال پره اکلامپسی
- نوزاد کم وزن
- مرگ پره ناتال
- زایمان زودرس

■ توصیه و اقدام ماما:

- ✓ ارجاع غیر فوری به پزشک مرکز

❖ اقدام پزشک:

- ✓ ارزیابی عملکرد ریه و شدت بیماری و اجازه به اقدام به بارداری در صورت تثبیت وضعیت فرد

آنمی فقر آهن (IRON DEFICIENCY ANEMIA)

- شایعترین کم‌خونی بوده و ناشی از کمبود آهن در تغذیه، دفع بیش از حد خون در بلندمدت (مانند خونریزی گوارشی) و یا سوءجذب آهن رخ می‌دهد.
  - شایعترین **علائم عمومی** مانند احساس سستی، خستگی همیشگی یا هنگام فعالیت و احساس کسالت عمومی است.
  - سایر علائم سرگیجه کاذب، ابتلای مکرر به بیماریهای ویروسی مانند سرماخوردگی، ناخنهای قاشقی شکل، خواب رفتن و سوزن سوزن شدن دست و پاها است.
  - کمبود آهن گاهی سبب رنگ پریدگی و زخم غیرطبیعی گوشه لب می‌شود.
- یافته‌های آزمایشگاهی:**
- **کاهش** هماتوکریت و هموگلوبین که با **کوچک شدن** حجم گلبولهای قرمز (میکروسیتیک شدن) همراه است. سطح **سرمی فریتین** و **آهن** خون نیز **کاهش** یافته و سطح ظرفیت پیوند برای آهن (TIBC) **افزایش** یافته است.

آنمی فقر آهن.....

تأثیر احتمالی بر بارداری:

احتمال زایمان زودرس، وزن کم هنگام تولد

توصیه و اقدام ماما

Hb کمتر 12gr/dl : اندازه گیری فریتین

فریتین کمتر از ۳۰ - ng/ml:

❖ توصیه به مصرف روزانه ۳ عدد قرص فروس سولفات و ۱ میلی گرم قرص اسید فولیک به مدت ۴ هفته،

سپس ارزیابی مجدد فریتین و در صورت عدم اصلاح فریتین:

❖ ارجاع غیرفوری به متخصص پزشکی خانواده/ داخلی

آنمی فقر آهن.....

فریتین ۳۰- ng/ml و بالاتر: ارجاع غیر فوری به متخصص پزشکی خانواده/ داخلی

❖ ارجاع غیر فوری (حداکثر طی یک هفته) به کارشناس تغذیه جهت تعیین رژیم غذایی مناسب

کنفرانس چالش های بارداری

■ نکته:

- کم خونی فقر آهن باعث اوتیسم، زایمان زودرس و افزایش مرگ و میر مادر می شود.
- برای جذب بهتر است قرص آهن با ویتامین سی و یا نصف لیوان آب پرتقال مصرف شود.

آنمی داسی شکل SICKLE CELL ANEMIA

- یک بیماری ژنتیکی که با هموگلوبین معیوب شناخته می شود.
- هموگلوبین طبیعی صاف و گرد است و به سلول اجازه عبور آسان از مویرگ های خونی را می دهد.
- سلول های هموگلوبین **سلول داسی** سفت و به شکل داس هستند.
- این سلول ها تمایل دارند به شکل خوشه ای و در کنار یکدیگر قرار گیرند، بنابراین به راحتی از مویرگ های خونی عبور نمی کنند. این خوشه ها منجر به توقف جریان خون حمل کننده اکسیژن می گردند.
- برخلاف سلول ها با هموگلوبین طبیعی که بیش از ۱۲۰ روز زنده هستند، سلول های داسی بعد از ۲۰-۱۰ روز از بین می روند. این روند طی یک دوره مزمن منجر به بروز کم خونی می شود

آزمی داسی شکل...

تاثیر احتمالی بر بارداری:

- ترومبوآمبولی
- ترومبوز وریدهای مغزی
- فشارخون حاملگی
- پره اکلامپسی
- دکولمان جفت
- زایمان زودرس
- محدودیت رشد جنین و حتی مرگ مادر

توصیه و اقدام ماما:

✓ ارجاع غیر فوری (حداکثر طی یک هفته) به پزشک مرکز

آزمی داسی شکل....

اقدام پزشک:

- ✓ - تاکید به مادر برای عوارض احتمالی بیماری در بارداری
- ✓ تجویز اسید فولیک به میزان ۵ میلی گرم در روز از ۳ ماه قبل از بارداری
- **انجام آزمایش های تکمیلی علاوه بر آزمایش معمول:**
- ✓ اندازه گیری پروتئین در ادرار ۲۴ ساعته و بررسی عملکرد کلیه، کبد.
- ✓ تزریق واکسن پنوموکوک در بیماری احتقانی قلب و کاردیومیوپاتی توسط متخصص عفونی (در این صورت بهتر است ۱ ماه بارداری به تعویق بیافتد).
- ✓ ارجاع غیر فوری به متخصص پزشکی خانواده/ داخلی (جهت بررسی عملکرد ریه)
- ✓ ارجاع غیر فوری به متخصص قلب و عروق (جهت انجام اکوکاردیوگرافی و بررسی فشارخون شریان ریوی).
- ✓ ارجاع غیر فوری به متخصص چشم (جهت بررسی رتینوپاتی)
- ✓ مشاوره ژنتیک جهت بررسی همسر از نظر ناقل بیماری بودن
- ✓ تاکید به دریافت مراقبت های منظم و به موقع بارداری

اختلال انعقادی COAGULOPATHY

■ اختلال انعقاد خون یا کوآگولوپاتی : هرنوع وضعیتی است که در آن انعقاد خون مختل می باشد.

■ دلایل:

➤ ۱-می تواند به دلیل افزایش انعقاد خون (هایپرکوآگولوپاتی) باشد مانند کمبود Protein S،

ترومبوسیتوز و انعقاد درون رگی منتشر

➤ ۲-یا کاهش انعقاد خون مانند ترومبوسیتوپنی ، هموفیلی ، بیماری وُن ویلبراند و اختلال عملکرد

پلاکتی.

اختلال انعقادی....

تاثیر احتمالی بر بارداری:

- افزایش احتمال خونریزی پس از زایمان
  - احتمال انتقال بیماری به نوزاد
  - توصیه و اقدام ماما:
- ✓ ارجاع غیر فوری به متخصص پزشکی خانواده/ داخلی

ایدز یا + HIV

تاثیر احتمالی بر بارداری:

- افزایش احتمال سقط
- مرده زایی
- ابتلاء جنین
- IUGR

اقدام ماما:

✓ ارجاع غیر فوری به کارشناس ایدز/ مرکز مشاوره بیماری های رفتاری

بیماری بافت همبند

LUPUS ERYTHEMATOSUS

۱- لوپوس

- لوپوس، یکی از انواع بیماری‌های خود ایمنی است که در نتیجه حمله سیستم ایمنی بدن به بافت‌ها و اندام‌های خودی، ایجاد می‌شود.
- این حملات باعث التهاب، ورم و آسیب نقاط مختلف بدن همچون مفاصل، پوست، کلیه‌ها، خون، قلب و ریه می‌شود.
- هرچند درمان کاملی برای لوپوس وجود ندارد، اما از درمان‌هایی جهت کنترل بیماری و کاهش شدت آن، کمک گرفته می‌شود.

لوپوس ...

تأثیر احتمالی بر بارداری:

- احتمال تشدید بیماری
- کم خونی
- پره اکلامپسی
- دیابت بارداری
- زایمان زودرس
- محدودیت رشد جنین
- آمبولی ریه
- مرگ مادر
- ترومبوآمبولی وریدی
- مرگ نوزاد

لوپوس...

توصیه و اقدام ماما:

✓ - ارجاع غیر فوری به متخصص داخلی و کنترل بیماری حداقل ۶ ماه قبل از باردار شدن

بیماری بافت همبند ۲- آرتریت روماتوئید RHEUMATOID ARTHRITIS

- شایعترین بیماری التهابی سیستمیک مفاصل بوده و جزء بیماری‌های خود ایمنی مزمن محسوب می‌شود.
- شیوع جهانی آن حدود یک درصد گزارش شده‌است.
- زنان، سیگاری‌ها و افراد دارای سابقه خانوادگی مثبت، بیشتر به این بیماری مبتلا می‌شوند.
- ناتوانی در این بیماری شایع و قابل توجه است.
- معیارهای تشخیصی آن درگیری حداقل یک مفصل همراه با تورم و درد است.
- احتمال تشخیص آرتریت روماتوئید با افزایش تعداد مفاصل کوچک درگیر افزایش می‌یابد.

آرتريت روماتوئيد....

تأثير احتمالي بر بارداری:

- بهبود نسبي در بارداری
- احتمال عود بیماری ۳ ماه پس از زایمان

اقدام ماما:

✓ ارجاع غير فوري به متخصص داخلی

پرکاری تیروئید HYPERTHYROIDISM

✓ نوعی بیماری غده تیروئید است که در آن تیروئید بیش از مقدار طبیعی، هورمون ترشح می کند.

✓ در پرکاری تیروئید علائمی از جمله تپش تند قلب، کاهش وزن، تعریق، عدم تحمل گرما، لرزش و بیقراری دیده می شود. از جمله بیماری هایی که موجب پرکاری تیروئید می شوند، بیماری گریوز است.

✓ تشخیص با اندازه گیری سطح خونی T_4 و T_3 صورت می گیرد و در موارد خاص از طریق تست ید رادیواکتیو.

✓ پرکاری تیروئید، یک بیماری **مزمن** است و درمان آن نیز زمانبر و معمولاً مادام العمر است.

✓ اما حالت **حاد** آن طوفان تیروئیدی نام دارد که احتمال کما و مرگ نیز وجود دارد.

پرکاری تیروئید.....

تأثیر احتمالی بر بارداری

- افزایش پره اکلامپسی
- مرده زایی
- تاخیر رشد جنین
- نارسایی قلبی
- زایمان زودرس

اقدام ما:

✓ ارجاع در اولین فرصت (در ۴۸ ساعت اول پس از مراجعه) به متخصص داخلی - غدد

HYPOTHYROIDISM   کم کاری تیروئید

✓ بیماری هنگامی ایجاد می شود که غده تیروئید نتواند به اندازه نیاز بدن هورمون تولید کند.

✓ بیماری در زنان سه برابر شایع تر از مردان است.

علائم بالینی آن:

✓ ضعف و خستگی، خواب آلودگی، پوست خشک، خشن و سرد، عدم تحمل به سرما، کاهش تعریق، برادی

کاردی، زبان بزرگ، ادم صورت، فراموشکاری، یبوست، افزایش وزن، اختلالات قاعدگی، سقط های مکرر، تاخیر

در رفلکسها، کم خونی و درد مفاصل و عضلات.

کم کاری تیروئید...

تاثیر احتمالی بر بارداری:

- افزایش احتمال سقط،
- پره اکلامپسی
- دکلمان
- تولد نوزاد کم وزن

اقدام ماما:

✓ ارجاع غیرفوری به متخصص داخلی - غدد

بیماری قلبی

تاثیر احتمالی بر بارداری:

- افزایش احتمال سقط
- مرده زایی
- پره ترم
- تاخیر رشد داخل رحمی
- نوزاد کم وزن
- ناهنجاری های قلبی جنین
- مرگ مادر در کلاس ۳ و ۴ بیماری قلبی، آیزن منگر و سندرم مارفان

بیماری قلبی...

توصیه و اقدام ماما:

✓ ارجاع غیر فوری (حداکثر طی یک هفته) به پزشک مرکز

بیماری قلبی....

اقدام پزشک:

- ✓ ارجاع در اولین فرصت به متخصص قلب و ارزیابی از نظر امکان بارداری
- ✓ تاکید بر ممنوعیت بارداری در موارد سندرم مارفان، آیزن منگر و کلاس ۳ و ۴ قلبی
- ✓ تزریق واکسن پنوموکوک (در این صورت، بهتر است ۱ ماه بارداری به تعویق بیافتد).
- ✓ تاکید به دریافت منظم مراقبت های بارداری

بیماری گوارشی

تأثیر احتمالی بر بارداری:

- بهبود نسبی اولسر پپتیک سمپتوماتیک در بارداری
- و عود علائم در نیمی از بیماران ۳ ماه پس از زایمان

توصیه و اقدام ماما:

- مجاز بودن مصرف آنتی اسید و داروهای H_2 - بلوکرها (سایمیتدین-فاموتیدین-نیزاتیدین).
- در صورت تشدید علائم یا بروز عوارض جانبی مانند خونریزی:**

✓ ارجاع در اولین فرصت (در ۴۸ ساعت اول پس از مراجعه) به متخصص داخلی

در صورت جراحی معده:

✓ ارجاع غیر فوری (حداکثر طی یک هفته) به متخصص داخلی

بیماری مزمن کلیه (حداقل ۳ ماه طول کشیده باشد)

تاثیر احتمالی بر بارداری:

- افزایش احتمال پره اکلامپسی،
- زایمان زودرس،
- آنمی،
- دکلمان،
- تأخیر رشد جنین

توصیه و اقدام ماما:

✓ ارجاع غیر فوری به پزشک مرکز

بیماری مزمن کلیه (حداقل ۳ ماه طول کشیده باشد)

اقدام پزشک:

- ✓ - کنترل میزان فشارخون و پروتئین ادرار
- در صورت اختلال شدید عملکرد کلیه و نیاز به دیالیز:
- ✓ ارجاع غیر فوری به پریناتالوژیست و بررسی از نظر امکان بارداری

پیوند کلیه

تاثیر احتمالی بر بارداری:

- افزایش احتمال پره اکلامپسی
- زایمان زودرس
- ناهنجاری های مادرزادی
- سقط
- دیابت بارداری
- فشارخون زمینه ای
- عفونت ناشی از مصرف داروهای ایمنوساپرسیو
- پارگی زودرس کیسه آب

پیوند کلیه....

اقدام ماما:

✓ ارجاع غیر فوری (حداکثر طی یک هفته) به پزشک مرکز

پیوند کلیه....

اقدام پزشکی:

- ✓ توصیه به بارداری حداقل ۲ سال بعد از پیوند و وضعیت سلامتی عمومی مطلوب
- ✓ بررسی عملکرد کلیه، میزان کراتینین (کمتر از ۲ و ترجیحاً کمتر از ۱.۵ میلی گرم در دسی لیتر)
- ✓ بررسی پروتئین ادرار
- ✓ تاکید به کنترل فشارخون
- ✓ - توجه به بروز عفونت های مختلف و درمان مناسب
- ✓ -ارجاع غیر فوری به متخصص داخلی در صورت **غیر طبیعی بودن** هر یک از موارد فوق

تالاسمی مینور

تاثیر احتمالی بر بارداری:

- بارداری بدون عارضه خاصی طی می شود.

توصیه و اقدام ماما:

- ✓ - تجویز اسید فولیک و بررسی همسر از نظر تالاسمی (در صورتی که زوجین تحت مراقبت ژنتیک تالاسمی نیستند)

در صورت MCV کمتر از ۸۰ و یا MCH کمتر از ۲۷ در همسر:

- ✓ ارجاع غیر فوری به پزشک مشاوره ژنتیک

دیابت

تأثیر احتمالی بر بارداری:

- احتمال افزایش هیپو گلیسمی،
- فشارخون حاملگی،
- پره اکلامپسی،
- سقط، زایمان زودرس،
- عفونت
- پلی هیدرآمניوس،
- ناهنجاری جنینی،
- مرگ جنین،
- ماکروزومی،
- زایمان سخت

دیابت....

توصیه و اقدام ماما:

✓ اخذ شرح حال بیماری و مدت و نوع درمان

✓ توصیه به تاخیر بارداری تا طبیعی شدن قند خون و هموگلوبین A1c- در حد طبیعی

(حد طبیعی هموگلوبین A1c کمتر از ۶.۵ درصد و قند دو ساعت بعد از غذا کمتر از ۱۵۵gr/dl در بیمار دیابتی) است.

✓ تاکید به مصرف اسید فولیک به میزان ۱ میلی گرم در روز، از ۱ ماه قبل از بارداری تا سه ماه اول بارداری

✓ ارجاع به پزشک مرکز

دیابت....

توصیه و اقدام ماما:

آموزش جهت:

✓ کنترل دقیق قند خون، کنترل وزن، برنامه ی غذایی، ورزش و فعالیتهای بدنی، ترک مصرف دخانیات

✓ توصیه به مصرف داروهای تجویز شده

✓ ارجاع به پزشک مرکز

دیابت.....

اقدام پزشکی:

✓ - در خواست آزمایشات کراتینین سرم، پروتئین ادرار، تست های عملکرد تیروئید

دیابت....

مواردی که باید در مراقبت ۳ ماهه توسط پزشک بررسی شوند:

- ✓ آزمایش HbA1c و آزمایش قند خون ناشتا و ۲ ساعت پس از صرف غذا
- ✓ اندازه گیری فشار خون در حالت نشسته و ایستاده و تعداد نبض
- ✓ اندازه گیری وزن و تعیین نمایه توده بدنی
- ✓ معاینه اندام تحتانی
- ✓ پرسش و معاینه درباره نوروپاتی (طبق متن آموزشی)
- ✓ پرسش درباره علایم بیماری عروق کرونر (طبق متن آموزشی)
- ✓ پرسش درباره نحوه درمان دارویی، فعالیت بدنی، حفظ وزن، رژیم غذایی صحیح
- ✓ ارجاع غیر فوری به متخصص داخلی - غدد جهت تعیین کلاس دیابت
- ✓ ارجاع غیر فوری به متخصص چشم برای بررسی رتینوپاتی
- ✓ ارجاع غیر فوری به کارشناس تغذیه جهت تعیین رژیم غذایی مناسب

سرطان پستان

تأثیر احتمالی بر بارداری:

- احتمال پیشرفت بیماری

توصیه و اقدام ماما:

- ✓ -ارجاع غیر فوری برای مشاوره با انکولوژیست و یا جراح عمومی
- ✓ - به تاخیر انداختن بارداری تا ۲ سال پس از تکمیل درمان

سل

تأثیر احتمالی بر بارداری:

- افزایش احتمال زایمان زودرس
- کاهش وزن نوزاد
- مرگ پری ناتال
- آلودگی جنین در بارداری یا آلودگی نوزاد هنگام زایمان به علت بلع ترشحات

توصیه و اقدام ماما:

✓ ارجاع غیر فوری به پزشک مرکز

اقدام پزشک:

- ✓ - به تاخیر انداختن بارداری تا تکمیل درمان
- ✓ - درمان مطابق راهنمای کشوری مبارزه با سل

EPILEPSY

صرع

تاثیر احتمالی بر بارداری:

■ افزایش احتمال ناهنجاری مادرزادی جنین

اقدام ماما:

✓ ارجاع غیر فوری به پزشک مرکز

صرع ادامه

نکات:

- احتمال وقوع اختلالات ساختمانی در زنان صرعی ۲-۳ برابر زنان غیر صرعی است.
- خود صرع صرفنظر از داروهای ضد تشنج، میزان بروز ناهنجاری های مادرزادی را افزایش می دهد.
- تبدیل روند درمان تک دارویی با حداقل اثر تراژوژنیک و مصرف اسید فولیک با دوز بالا

صرع .....

اقدام پزشک:

- ✓ ارجاع غیر فوری به متخصص مغز و اعصاب برای تنظیم دارو مناسب بارداری و مشاوره با متخصص زنان پس از دریافت پسخوراند
- ✓ تاکید به لزوم ادامه درمان در بارداری (با توجه به عبور داروهای **کاربامازپین** یا **والپورات** از جفت، این دارو ها در خط اول درمان در زنان متقاضی بارداری نیستند).
- ✓ تاکید به مصرف اسید فولیک به میزان ۱ میلی گرم در روز حداقل یک ماه قبل از بارداری تا سه ماه اول بارداری (**در صورت مصرف کاربامازپین یا والپورات ۴ میلی گرم**)

فشارخون مزمن

تأثیر احتمالی بر بارداری:

- احتمال بروز فشارخون بارداری
- پره اکلامپسی
- نارسایی قلب
- زایمان زودرس
- جدا شدن زودرس جفت
- اختلال رشد جنین

اقدام ماما:

✓ ارجاع غیر فوری به پزشک مرکز

فشارخون مزمن ادامه

اقدام پزشکی:

- ✓ ارزیابی عملکرد کلیه
- ✓ کنترل دقیق فشارخون و بررسی تعداد و نوع داروهای مصرفی
- ✓ توصیه به مصرف رژیم غذایی کم چرب با تاکید به مصرف سبزی و میوه، مصرف محدود گوشت و ارجاع به کارشناس تغذیه در صورت نیاز
- ✓ توصیه به ورزش و فعالیت بدنی منظم
- ✓ ادامه درمان و تنظیم دارو با نظر متخصص داخلی و مشاوره با متخصص زنان پس از دریافت پسخوراند

فنیل کتونوری (PKU)

- نوعی اختلال در متابولیسم فنیل آلانین ، چنانچه آنزیم «فنیل آلانین هیدروکسیلاز» که فقط در کبد ساخته می شود به دلیل اختلالات ژنی وجود نداشته باشد «فنیل آلانین» وارد شده به بدن ، در بافتهای مختلف از جمله مغز تجمع یافته و سبب آسیبهای متعددی به بافت مغز می شود.
- جنین در معرض خطر بیماری را به ارث نمی برد ولی در اثر بیماری ژنتیکی مادر دچار آسیب دیدگی می شود.
- پیشگیری اولیه در مشاوره قبل از حاملگی بسیار مهم می باشد.
- مادران مبتلا که رژیم غذایی بدون محدودیت دارند ، افزایش اسید آمینه فنیل آلانین ، عبور از جفت و آسیب زدن به اعضای در حال تکامل جنین به خصوص دستگاه عصبی و قلبی

فنیل کتونوری

تأثیر احتمالی بر بارداری:

- سقط
- عقب افتادگی ذهنی جنین
- بیماری قلبی مادرزادی
- محدودیت رشد جنین

اقدام ماما:

✓ ارجاع غیر فوری به مرکز مشاوره ژنتیک و متخصص داخلی - غدد

فنیل کتونوری (PKU)

- با مشاوره قبل از حاملگی و پیروی از محدودیت فنیل آلانین در رژیم غذایی در درمان قبل از حاملگی ، میزان بروز ناهنجاری جنینی ، میکروسفالی ، ناهنجاری های عصبی و قلبی کاهش چشمگیر می یابد. حتی دورسر ، وزن هنگام تولد و ضریب هوشی افزایش یافت.
- غذاهای با پروتئین نسبتا بالا (از قبیل گوشت ، ماهی ، تخم مرغ ، شیر ، بیشتر حبوبات و آرد) باید از برنامه غذایی وی حذف شود.

MULTIPLE SCLEROSIS

مالتیپل اسکلروزیس

- یک بیماری التهابی است که در آن غلاف‌های میلین سلول‌های عصبی در مغز و نخاع آسیب می‌بینند.
- این آسیب‌دیدگی می‌تواند در توانایی بخش‌هایی از سیستم عصبی که مسئول ارتباط هستند اختلال ایجاد کند و باعث به وجود آمدن علائم و نشانه‌های زیاد جسمی شود.
- اگرچه علت بیماری مشخص نیست اما مکانیزم اصلی آن آسیب زدن توسط سیستم ایمنی بدن یا اختلال در سلول‌های تولیدکننده غلاف میلین است
- معمولاً ام-اس بر اساس نشانه‌ها و علائم و نتایج آزمایش‌های پزشکی تشخیص داده می‌شود.
- این بیماری به‌طور معمول در سنین ۲۰ تا ۵۰ سالگی و در زنان حدود ۳ برابر مردان اتفاق می‌افتد.
- نام «اسکلروز چندگانه» به زخم‌ها (سختینه یا به عبارت دیگری پلاک یا زخم) که در ماده سفید مغز یا ستون فقرات قرار دارد، گفته می‌شود.

مالتیپل اسکروزیس

تأثیر احتمالی بر بارداری:

- افزایش احتمال زایمان زودرس
- ناهنجاریهای مادرزادی
- عفونت ادراری
- ابتلا نوزاد

اقدام ماما:

- ✓ - ارجاع غیر فوری به متخصص داخلی - اعصاب
- ✓ - تاکید به تثبیت وضعیت فرد حداقل ۳ ماه قبل از اقدام به بارداری

هیپاتیت

تأثیر احتمالی بر بارداری:

- اثرات متفاوت مانند سقط
- زایمان زودرس و..... بر حسب نوع بیماری
- انتقال عفونت به جنین

اقدام ماما:

- ✓ بررسی اعضای خانواده از نظر ابتلا به بیماری یا حامل ویروس بودن
- در صورت منفی بودن HBsAg توصیه به ایمن سازی خانواده ✓
- ✓ ارجاع غیر فوری به متخصص داخلی یا عفونی

حاملگی نوجوانی (۱۹-۱۵ ساله)

- عوارض: آنمی ، IUGR ، زایمان پره ترم ، مرگ و میر نوزادی ، وجود بیماری های مقاربتی ، حاملگی های بدون برنامه
- نوجوانی مرحله رشد و تکامل است پس نیاز به کالری بیشتری دارند (افزایش مصرف تا ۴۰۰ کیلوکالری روزانه در بارداری)
- نوجوانان چاق ممکن است به کالری بیشتری نیاز نداشته باشند.
- مطالعه ای در کرمانشاه: سن مادر به تنهایی نمی تواند تاثیر نامطلوبی بر روی نتایج بارداری داشته باشد بلکه رفتارهای بهداشتی از قبیل چگونگی دریافت مراقبت پره ناتال میتواند در بروز عوارض موثر باشد

حاملگی بالای ۳۵ سال (Elderly pregnancy)

- میزان تقاضا برای مشاوره بیشتر است.
- عوارض
  - افزایش پیامدهای وابسته به سن
  - افزایش عوارض مایمی
  - افزایش موربیدیت و مرگ و میر پری ناتال
  - افزایش عوارض در زنان مسن با بیماری مزمن و فعالیت فیزیکی کم
- زنان مسن با وضعیت اجتماعی اقتصادی خوب: افزایش اندکی در پره اکلامپسی ، پلاستتا پرویا ، دکولمان ، سزارین
  - زایمان پره ترم ، IUGR ، مرگ پری ناتال افزایش نمی یابد.
- زنان مسن با وضعیت اجتماعی اقتصادی بد: افزایش قابل توجه در پره اکلامپسی ، پلاستتا پرویا ، دکولمان ، سزارین ، دیابت و مرگ و میر پری ناتال به علت شیوه زندگی و دسترسی به خدمات

نتیجه گیری

مهم ترین هدف مراقبت پیش از بارداری:

- افزایش بهبود کیفیت زندگی مادر و نوزاد با پیشگیری اولیه است.
- در صورت انجام مشاوره های پیش از بارداری می توان فاکتورهای خطر را برای مادر و جنین پیش بینی کرد و در بسیاری موارد از بروز ناهنجاری و تولد جنین ناهنجار پیشگیری کرده و آن را به حداقل رساند.
- از این رو ارائه مراقبتهای پیش از بارداری به خانمی که تصمیم دارد باردار شود، بسیار ضروری است.

سپاس از توجه تان

